Suceava Bogdan

Să auzi forma unei tobe

Vei rămâne cu un sentiment bizar, dar nu vei avea nici o îndoială asupra acurateţii istoriei atunci când îţi voi povesti despre toate personajele ciudate pe care le-am întâlnit prin Bucureşti, fie de-aş aminti numai de Jack, tipul care purta pe umăr un papagal şi-l aducea la Carul cu bere, strecurându-se prin mulţimea de pe Lipscani ţeapăn de parc-ar fi fost heraldul ţarului, sau Waldo, tipul care rămăsese ţicnit de-a binelea de pe urma spaimei pricinuite de un accident de tren ale cărui detalii nu le-am ştiut niciodată, şi care era atât de fascinat de şuruburi, fiare, lanţuri, unelte, pârghii, amplificatoare, scripeţi sau chiar şi ceasuri vechi încât amicii râdeau de el zicându-i nu-i aşa, Waldo, că tu faci amor cu a ta motocicletă sau poate eşti foarte timid şi doar o iubeşti de la distanţă, privind-o pe furiş în garajul tău secret din Bucureştii Noi.

Fireşte că cel mai alături de lume era Trixi, care la 15 ani contractase în forma cea mai insistentă ideea că trebuie să-şi pună capăt zilelor. Pe vremea aceea era licean la Caragiale, se trezea urlând la mijlocul orei şi vroia să se sinucidă chiar atunci, pe loc. Avea o voce stridentă, răguşită, de fiară cu venele deschise: îţi dădea fiori. Întâia dată s-a izbit cu capul de cuierul metalic de şase ori şi a leşinat după ce şi-a provocat numai leziuni superficiale, iar a doua oară a coborât pe scara principală, a încălecat balustrada deasupra unui hău de zece metri şi, urlând, a rămas suspendat ca un pendul de grilajul de fier din dreptul primului etaj. Au negociat cu el vreme îndelungată, aproape jumătate de ceas, rugându-l să nu dea drumul grilajului, să ridice piciorul şi să se urce la loc pe palier. Cu spume la gură, el argumenta de ce nu, de ce totul devenise insuportabil, de ce zgomotele pe care le auzea năluceau intensităţi insurmontabile, făcând inaudibil fluxul natural al vieţii. Mă rog, nu spunea chiar aşa, dar urletele lui articulau acea coerenţă care ducea exact acolo, către acel ultim şi bine motivat nu. Când şi-a dat drumul de sus a făcut în aşa fel încât, răsucindu-se, nu a căzut în casa scărilor până la subsol, ci s-a întins pe spate pe treptele dintre parter şi primul etaj. Doar fracturi. Vara aceea avea să reuşească, mult mai puţin spectaculos şi violent, înghiţind parte din conţinutul unei lădiţe cu cuie, dincolo de limitele oricărui record.

Dar nu cred că vreunul dintre aceste personaje cu totul aparte era la fel de interesant ca bătrânul al cărui al doilea nume era Sfântul Petru, pe care l-am văzut întâia dată la Piaţa Romană în vara lui 1988, purtând un sacou jerpelit, cu buzunarele lărgite, rupte şi doldora de cărţi, cărând în mizere pungi de un leu tot felul de terfeloage desfoliate, tratate mirabile, manuale sau ediţii apocrife ale Filocaliei.

Imaginează-ţi cel mai paşnic personaj din lume, un bătrân hrănindu-se numai cu pâine goală (o începea de dimineaţă, la prima oră, şi către seară ajungea cu molfăitul cam la trei sferturi, şi asta îi era tot ) petrecându-şi tot timpul fie la cursurile tehnice de la Arhitectură sau Politehnică, fie la Măgurele, la Fizică, fie alteori la Matematică. Locuia undeva la intersecţia străzii Polonă cu Mihai Eminescu, într-un cotlon mai de nimeni ştiut, unde iniţiaţii spuneau că s-ar afla, în condiţii de subterană amintind de adăposturile antiaeriene din vremea războiului, cea mai mare bibliotecă din Bucureşti, net superioară ca număr de volume Bibliotecii Academiei, care ar fi - după statistica Bibliotecii Congresului - a noua în lume. Imaginase un sistem propriu de fişare, clasificare, ordonare şi căutare a volumelor, aşa încât nu era niciodată pierdut în infernala lui bază de date. Era un spaţiu aparte subsolul acela, cu ample ramificaţii către canalizare, iar fiecare cotlon era umplut cu dosare, volume fără coperţi, fotocopii, ediţii uitate, toate semnate de mulţi, foarte mulţi autori obscuri de care nimeni nu auzise vreodată, ca şi cum biblioteca lui s-ar fi format ca o alternativa plauzibilă la întregul univers. Spaţiul acela era laborator şi sală de lectură (tu l-ai fi găsit prea puţin confortabil, dar pentru el nu conta), lăcaş de meditaţie şi sală de rugăciune cu pereţii acoperiţi, acolo unde nu erau rafturi, de icoane. Teoria lui se baza în principal pe o consecinţă de bun simţ la una dintre ecuaţiile lui Lorentz, o

speculație elementară mai degrabă, un raționament de tipul: când v, viteza particulei, este mai mare decât c, viteza luminii, raportul v/c depășește 1, obligând cantitatea de sub un anumit radical să fie negativă, ceea ce i-a condus pe fizicieni de aproape un veac la concluzia că nici o particulă n-ar putea călători cu o viteză superioară celei a luminii. Sfântul Petru credea altfel: că acest termen negativ de sub radical era perfect acceptabil, iar numitorul complex care ar rezulta nu mai reprezintă materia asa cum o știm noi (nu e nici antimaterie, pentru ca nu dă cu minus, spunea el) ci materie angelică.
Observația lui se baza pe o intuiție genială, susținută de următoarea imagine: Închipuiește-ți că ai călători în spațiul cosmic cu viteză crescândă. La 1000 km/h se va păstra masa inițială, după cum și la 1000 km/sec masa va rămâne aceeași. Pe măsură ce viteza se apropie de viteza luminii, masa va începe să crească, urmând ca exact atunci când atingi viteza c corpul să dispară din spațiul perceptibil (algebric asta însemna împărțirea masei la un număr complex) și numaidecât ce treci la o viteză superioară lui c să strălucești în categoria angelicului.
Aceste concluzii nu erau prea departe de unele observații ale sfinților părinți relativ la omniprezența serafimilor. A călători cu o uriașă viteză nu înseamnă oare a fi omniprezent? Nu era deloc departe cu această idee de teoria căderii lui Satan, căreia i s-ar putea astfel genera modelul matematic complet: o coborâre de la o viteză superioară lui c la o viteză "materială", urmată de urcarea la viteza inițială, mai mare decât c, de data asta pe baza unei altfel de surse de energie. Aici ar fi mai dificil de explicat. (Și oare nu rezidă tocmai aici cea mai adânca taină a diavolului?)
Pentru referințe, data viitoare când parcurgeți Piața Universității căutați atent pe zid, sub uriașul înscris Monarhia-Salvează-România, și veți găsi o suită de inegalități care, în notațiile clasice, demonstrează riguros ceea ce am amintit mai înainte. Sub demonstrație se află notat: Reciproca e adevărată? Dar nu știu la ce se referă întrebarea aceasta.
În seara zilei de 12 decembrie 1992, Sfântul Petru stătea lipit de zidul blocului cu nr. 153 de pe Calea Victoriei, cel unde se află sediul trustului Expres, cenușiii vânzători ai celor mai fascinante minciuni ale zilelor noastre. Seara aceea avea să inaugureze suita lui de experimente menite să demonstreze existența materiei angelice. Era de notorietate în întregul București că blocul cu pricina avea fundațiile serios avariate de cutremurele din ultimii ani. Așadar, cândva se va prăbuși. Această prăbușire nu trebuie imaginată altfel decât ca o re-punere în mișcare a unui obiect aflat în repaos (Sfântul Petru mi-a povestit asta), mișcare precedată de un șir de vibrații de rezonanță mai degrabă muzicală anticipând dezastrul final. În seara aceea mi-a mărturisit că, ascultând zidurile, nu aude nimic. Ulterior, se pare că a găsit o modalitate mai bună de a realiza Captarea Vibrațiilor, dar nu știu să îți povestesc nimic despre perioada misterioasă când a pus la cale filtrul de Captare absolută a Vibrațiilor, acel instrument miraculos care i-a permis să facă progresele despre care am auzit cu toții. Bazat pe acea procedură secretă, a prezis că pe 29 iunie 2005 imobilul respectiv se va prăbuși dracului odată, nu datorită unui seism, ci pentru că atunci muzica lui lăuntrică va ajunge la apogeu.
Problemă fundamentală în veacul al XVII-lea, Captarea Vibrațiilor are o îndelungată istorie. Imaginați-vă că putem auzi două tobe distincte, fără a le vedea. Problemă: s-ar putea oare determina forma unei tobe recurgând doar la analiza sunetului ei? Poți tu auzi forma unei tobe? În fapt, materia lăsa urme perceptibile în întregul spațiu, cum un hoț nătâng amprente clare, și tu vrei - citind aceste urme - să ghicești forma ce le-a lăsat. Ce vibrații lasă oare materia angelică? Sfântul Petru, căutând îngerii pierduți, nu știa la ce să se aștepte. În corolar, imaginați-vă cât de totală ar fi o asemenea informație, pentru că Citirea Vibrațiilor ar aduce o mai bună descriere a Big Bang-ului inițial, cel care mamă ne-a fost atât nouă cât și îngerilor.
Bătrânul a putut fi văzut săptămâni în șir în Piața Universității, purtând în brațe un fel de patefon cu pâlnia membranată, alimentat la o baterie de mașină pusă pe un cărucior de butelie pe care îl trăgea după el, aparat din care ieșeau mii de fire, unul dintre ele către căștile uriașe, ca de tanchist, pe care el le purta peste părul vâlvoi. Ochii albaștri, mari, miopi, priveau în gol și nu

auzeau ce îi spuneam noi, ceilalţi, ca şi cum ar fi uitat cuvintele în banda normală şi s-ar fi mutat definitiv şi improbabil pe alte imateriale frecvenţe.
O primă aplicaţie a fost anticiparea, cu precizie de nanosecundă, a mişcărilor tramvaielor 40 de-a lungul Bulevardului Basarabia. Asta a fost înainte de accidentul de tramvai de la Piaţa Sudului, pe care Sfântul Petru l-a prevăzut cu o bună aproximare, căci l-am auzit cu toţii atunci când a spus:
- Reţeaua de tramvaie a întregului Bucureşti e ca un filigran pe-o uriaşă tobă, şi a intrat în deplină rezonanţă cu vibraţia loessului din Câmpia Bărăganului. Se aude câmpia. Vârtejurile sunt posibile oricând.
Urmau cifrele.
Anomaliile cosmice se pot recepta la nivelul vibraţiilor în plin Bucureşti. Sfântul Petru regreta sincer înlăturarea de pe soclu a Lenin-ului atât de frumos vibrator din faţa Casei Scânteii, care ar fi putut îngădui predicţii spectaculoase la scara istoriei. Ceea ce ar fi putut spune el ar fi fost atât de clar încât, amplificat de filtrul Sfântului Petru, ar fi fost ca şi cum Lenin însuşi ar fi fost viu, urcat pe soclu, şi ar fi strigat profeţii. Fiecare dintre statuile din Herăstrău îşi vibra forma şi, cum chipul e oglinda spiritului, în amplificator el recepţiona în vecinătatea busturilor versuri clasice şoptite în germană, laolaltă cu mârâieli cazone, savuroase înjurături în aromână sau o îngrozitoare tuse tuberculoasă ce mergea foarte armonios cu poezia, terţine în italiană sau delicate graseieri cu accent normand. Totul îşi vibra forma. Casa Republicii vibra mormântul unui Bucureşti uitat şi îngropata senzualitate a cartierului Uranus, dupa cum şi Casa Vernescu, Hotelul Continental sau Domniţa Bălaşa aveau fiecare vibraţii aparte, de cele mai multe ori în total dezacord cu situaţia prezentă a clădirii, ca şi cum zidurile respective ar fi căzut din propria lor realitate. Singurele lucruri absolut tăcute, graţie formei lor, erau crucile de pe morminte. Ca şi cum nimic n-ar mai fi de spus, nimic de adăugat. Dar Sfântul Petru interpreta datele diferit: absenţa oscilaţiilor nu însemna pentru el altceva decât transgresarea materiei întru angelic. Cu toţii devenim dupa moarte materie angelică, iar sufletul părăseşte pământul spre o destinaţie necunoscută cu o viteză superioară lui c.
Altfel, totul este vibraţie. Râdea bătrânul ascultând, de la distanţă, în mărginaşele cartiere ale Bucureştilor, vibraţiile atât de distincte ale dragostei. Aparatul i se perfectionase şi îşi sporise acurateţea atât de mult încât putea doar să închidă ochii, satir bătrân, voyeur impenitent, şi vedea cu limpezime de oglindă magică trupurile amanţilor, mângâiere de mângâiere, apropiere de apropiere, murmur de murmur. Intimitatea ultimă a semnelor materiei.
În vara lui 1998 îşi luase obiceiul să adoarmă în Piaţa Universităţii, printre cei fără de adăpost. Acolo, zicea el, vibrează cel mai clar în linişte nopţii uriaşa tobă pe nume Bucureşti. Nici urmă până atunci de materie angelică. Începuse să bănuiască faptul că oscilaţiile angelice ar putea cădea în registrul imperceptibilului şi că proba esenţială ar putea să fie pentru totdeauna inaccesibilă.
Pe vremea aceea Circul de Stat tocmai antrenase marele elefant alb indian Jumbo să cânte imnul naţional la tobe. Elefantul se urca pe patru tobe speciale, făurite la comandă din oţel înalt aliat, şi-şi mişca picioarele într-un ritm de dans drăcesc, bizar woodoo adaptat situaţiei - al cărui rezultat final era totuşi un cântec. Uneori, unii paşi de dans trebuiau mascaţi în plin balans, ca să nu dea sunete în plus, şi atunci Jumbo călca toba pe vârfuri, silenţios. Partea aceasta îi fusese cel mai greu s-o înveţe. La fel de silenţios a evadat în seara aceea fierbinte de iulie şi, dansând în ritmul cu care interminabilele repetiţii îl obişnuiseră, a plecat prin oraş în căutarea răcoroasei jungle unde aerul vibrează cântarea marilor elefanţi albi. Sfântul Petru era treaz la acel ceas din noapte, şi stătea întins pe spate în mijlocul Pieţei Universităţii, cu ochii la cerul înstelat, conectat la cele douăsprezece pâlnii membranate care permiteau Captarea maximului de Vibraţie din eter. Asculta de la simfonia astrelor până la ultimul tramvai rătacit în noapte, de la poemul murmurat la urechea iubitei în apt. 27, Calea Dorobanţi nr.172, până la cântecul beţivului dintr-o baracă din Militari, auzind totul în afară de paşii înveliţi în pâslă ai celui mai uriaş pahiderm pe care l-a văzut vreodată Valahia, venind tot mai

aproape. La locul strivirii sale a avut loc un scurt pelerinaj, medic legist, polițiști, preot, echipajul morgii și, când în fine ultimele sale rămășițe lumești au fost strânse, moartea păru mai degrabă o țintuire în lut, o fixare în țărână, o pironire a trupului cu sufletul deopotrivă de ceva static și inert decât o părăsire a pământului cu o viteză superioară lui c, cu atât mai mult cu cât există ființe vii, oricât de mici sau oricât de uriașe care, antrenate până la nebunie, pot imita tăcerea, tăcerea ultimă, cosmică, abisul, tăcerea unui fund de lac înghețat într-o noapte de decembrie.